

AZ EGYESÜLT KIRÁLYSÁGBELI MAGYAR DIASZPÓRA MOBILITÁSI JELLEMZŐI

Csak minden tizedik magyar tervez hazaköltözni
az Egyesült Királyságból

A Nemzetstratégiai Kutatóintézet 2021 tavaszán egy átfogó **mobilitást, illetve társadalmi bizalmat vizsgáló kérdőíves felmérést végzett Magyarországon és egyes szomszédos országai** (Szlovákia, Ukrajna, Románia, Szerbia), **valamint az egyes népesebb magyar diaszpóra közösségek** (Egyesült Királyságban élő magyarság, Ausztriában élő magyarság) körében. A mobilitás vizsgálata egyaránt célozta a **nagytávolságú nemzetközi migrációt, valamint a kisebb távolságú határt átlépő, vagy éppen országon belüli mobilitást, illetve ingázást**, míg a társadalmi bizalom esetében a **Kelet-Közép-Európában élő etnikumok egymáshoz való viszonyulásának jellegzetességeinek**, valamint esetleges területi mintázatának vizsgálatára kerülhet sor.

A kérdőívek lekérdezése minden esetben **online felületen**, a Facebook közösségi oldalon keresztül zajlott. A felület használatával lehetőség nyílt a kutatás során nemcsak a kitöltés nyelve, hanem a megadott személyes adatok felhasználásával **a célcsoportok szűrésére** annak érdekében, hogy a mintába olyan személyek kerüljenek, akik **a kutatás célja, illetve várt eredménye szempontjából releváns információval szolgálhatnak**. Az online lekérdezés a kutatás nemzetközi jellegéből adódóan több szempontból is eredményesebbnek bizonyult, mint a személyes lekérdezés. Egyrészt **a célcsoport elérése** a megfelelő terjesztési metódusok kialakításával **könnyebbé**, valamint gyorsabbá válik, másrészt **költséghatékonysági szempontból is előnyösebb**, hiszen hét országban, valamint a két diaszpóra közösségben a személyes lekérdezés nagyságrendekkel nagyobb anyagi ráfordítást igényelne.

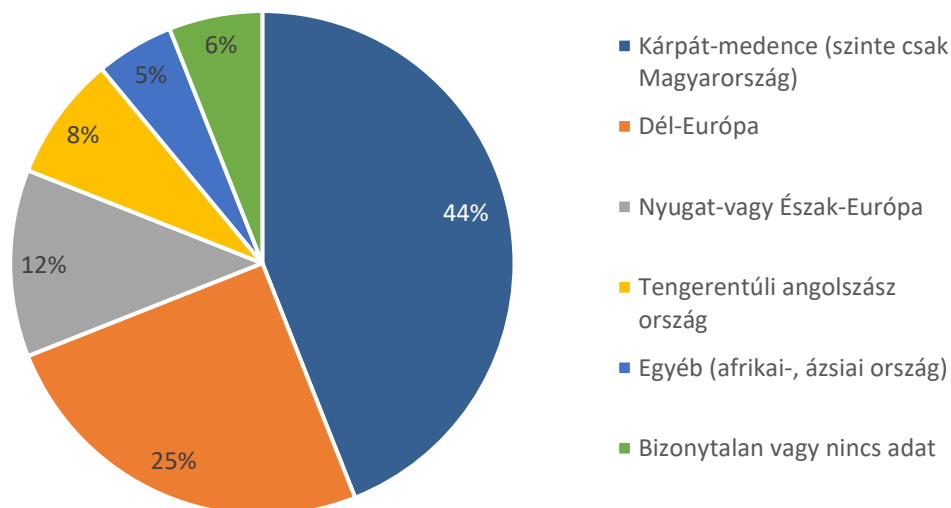
Az Egyesült Királyságban élő magyarságról hivatalos, pontosan vezetett statisztika nem áll rendelkezésre, valamint az egyes alcsoportok megoszlásáról nagyon eltérő eredményekre jutottak korábbi kutatások. Ebből adódóan rétegzett mintavétel kialakítása nem lehetséges, legjobb eredményt az országos minta adhatja. A kint élő magyarság speciális helyzetéből adódóan kérdőívünk célja nem csupán a mobilitás, illetve társadalmi bizalom jellemzőinek felmérése volt, hanem **a feltett kérdéseken keresztül megkísérelt a járványhelyzet és a Brexit okozta helyzetváltozás hatásaira is választ találni**, ugyanis a kilépési folyamat releváns tényezőként hathat mind a mobilitás, mind a társadalmi bizalom alakulására. Kérdőívünket kitöltők közül azt tekintettük az Egyesült Királyságban élő magyar diaszpóra tagjának, aki a kitöltés során az Egyesült Királyság területén élt, magyar nyelvű kérdőívet töltött ki, és a születési országa Magyarország, Románia, Szlovákia, Szerbia, Ukrajna vagy az Egyesült Királyság volt.

A meghatározott paraméterek alapján 647 kitöltés érkezett. A leszűrt válaszadókra jellemző, hogy születési ország szerint **döntően Magyarországról származnak**, és többségében nők. Életkor szerint a 40-69 éves korosztály töltötte ki legnagyobb arányban a kérdőívet. A kiköltözési évre

érkezett válaszok alapján szinte kivétel nélkül 1990 után vándoroltak ki, a legtöbben a 2010 utáni időszakot követően. Az elsődleges kiköltözési okok között a jobb életminőséget, a jobb munkafeltételeket és a jobb gazdasági környezetet jelölték meg a válaszadók.

A jövőbeli mobilitási tervek szempontjából a kérdőív ezirányú kérdéseire érkezett válaszokból az derül ki, hogy **a 647 kitöltő kevesebb mint 10 százaléka tervez a jövőben a Kárpát-medence valamelyik országába – azok közül is szinte kivétel nélkül Magyarországra – költözni** (ők valamennyien Magyarországról is származnak.) Az **Egyesült Királyságot elhagyni tervezők körében más országokhoz képest továbbra is Magyarország a legnépszerűbb célpont**, bár az elvándorlók több mint fele összességében más célországot vagy akár kontinenst választ. Ez különösen igaz a külföldi magyar kitöltőkre (születési ország alapján ők körülbelül a minta 11 százalékát alkotják), akik amellett, hogy nagy többségben alapvetően nem tervezik az Egyesült Királyságot elhagyni, **inkább egy harmadik országba és nem Magyarországra vagy a születési országba terveznek tovább (vagy vissza) költözni.**

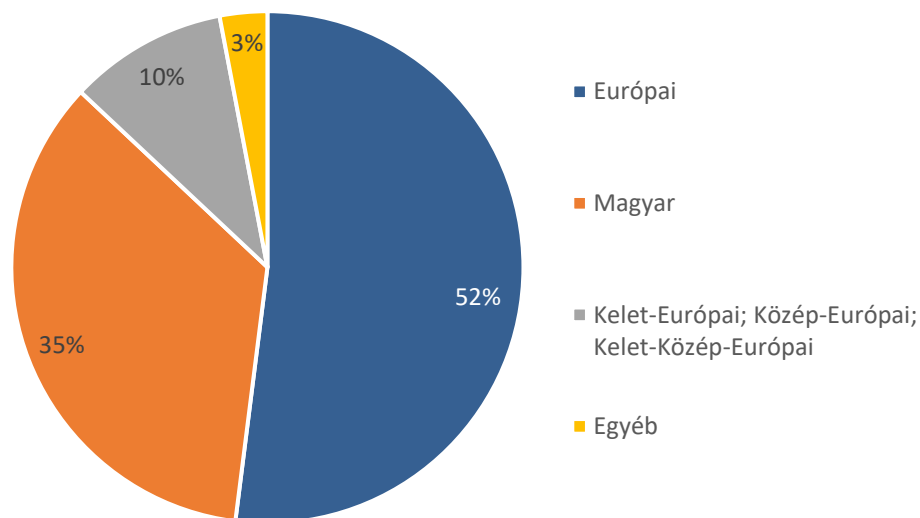

1. ábra: A válaszadók közül az Egyesült Királyságból elköltözni tervezők célterületeinek megoszlása (n=126), %

Feltett kérdéseinkkel megkíséreltük a járványhelyzet és a Brexit mobilitási tervekre gyakorolt hatását is felmérni. Az ezt vizsgáló kérdésekre érkezett válaszok alapján az vonható le, hogy **a járványhelyzet a hazaköltözni tervezők negyedénél lehetett befolyásoló tényező** (az összes kitöltő mintegy 2 százaléka). A Brexit mobilitási tervekre gyakorolt hatására a kérdőívben feltett kérdések alapján közvetetten pedig abból lehet következtetni, hogy **a hazaköltözni tervezők csoportjának mintegy 40 százaléka válaszolt úgy** (az összes kitöltő 3,5 százaléka), **hogy a Brexitet követően a munkavállalási lehetőségek inkább rosszabbak vagy sokkal rosszabbak lettek az Egyesült Királyságban.**

Közvetetten ugyan, de a diaszpóra magyarság kötődésére és identitására is következtetni tudunk a felmérésből, továbbá e minták átadására a következő generáció számára. A *”Melyik közösséghez érzi leginkább tartozónak magát”* kérdésünk alapján (amelynél három választ is lehetett jelölni sorrendiséggel) **a válaszadók több mint fele elsődlegesen európainak tartja magát és csak kicsivel több mint harmaduk jelölte a magyart első helyen.** Az első helyen nem magyar kötődést jelölő csoportba tartozik a gyermeket nevelő kitöltők többsége, egyúttal a gyermekek többsége is (217 gyermek, szemben az elsődlegesen magyar kötődésűek által nevelt gyermekek 154 fős értékével). Arányaiban is majdnem ugyanannyi gyermeket nevelő van e két említett csoportban (75%, illetve 82%).

2. ábra: A válaszadók megoszlása azon közösségek között, amelyekhez a leginkább tartozónak érzik magukat (n=534), %

E nagymintás, de nem reprezentatív felméréseink szerint a diaszpóra sajnos továbbra is komoly nemzetstratégiai kihívást jelent. A korábbi reményekkel szemben a diaszpórában élőkre kedvezőtlenül ható COVID válsághelyzet és BREXIT csak kismértékben váltott ki hazatelepülési szándékot a kitöltők körében (érdemben csak arányaiban kimutatható, de valójában nagyon kevés személyt jelent). A diaszpórában élők többségének identitásában első helyen nem a magyar kötődés áll, és épp e csoport neveli az összes kitöltő által nevelt magyar gyermekek többségét.